

Зооантропонозні хвороби: лептоспіроз, ієрсиніоз, туляремія

Лептоспіроз – інфекційне захворювання людей та тварин, яке викликають патогенні спірохети. Його вважають найбільш розповсюдженим зоонозом (хворобою, що передається від тварин). Основним джерелом інфекції є різні види ссавців (особливо гризуни - щури, миші), а також птиця, амфібії та навіть рептилії. В багатьох тварин захворювання протікає безсимптомно протягом тривалого часу, що призводить до зараження навколишнього середовища. Заразитися можна при вживанні контамінованої води та харчових продуктів, під час купання та рибалки в забруднених водоймах, доглядаючи за хворими тваринами. Для проникнення лептоспір достатньо незначних пошкоджень шкіри або слизової оболонки.

Клінічні симптоми – підвищення температури, склерит, кон'юнктивіт. Характерною ознакою є виражений біль у м'язах, висипання на шкірі. В подальшому відбувається ураження нирок та печінки. Найнебезпечнішим ускладненням при лептоспірозі є розвиток ниркової, рідше нирково-печінкової недостатності. Смертельність складає 10-15%.

Щоб уникнути інфікування лептоспірами, необхідно уникати контакту з навколишнім середовищем, потенційно забрудненим сечею тварин, особливу увагу звертати на місця проживання гризунів (сільська місцевість тощо). Влітку варто утримуватися від ходіння босоніж у місцях, де розповсюджені гризуни, категорично заборонено купатися у водоймах, поблизу яких є таблички «Обережно, лептоспіроз!», «Купатися заборонено!» тощо. Під час плавання уникати заковтування води, після купання приймати душ, Якщо на тілі є пошкодження - купатися не рекомендується.

ПРОФІЛАКТИКА ЛЕПТОСПІРОЗУ

Лептоспіроз – це гостре інфекційне захворювання, яке характеризується лихоманкою, загальною інтоксикацією, ураженням нирок, печінки, нервової системи. Лептоспіроз зустрічається на всіх континентах, окрім Антарктиди. Особливо широко поширений в тропічних країнах.

Інкубаційний період триває від 4 до 14 днів.

Джерелом інфекції є тварини (пацюки, собаки, велика рогата худоба та ін.), які переносять збудників захворювання без будь-яких проявів і тривалий час виділяють лептоспіри з сечею в навколишнє середовище.

Потрапляючи в кров, а потім з нею в різні тканини і органи, лептоспіри розмножуються і вражають м'язи (особливо часто – литкові), нирки (при цьому порушується утворення сечі), печінку, еритроцити і нервову систему.

Хворого, у якого підозрюється лептоспіроз, треба терміново доставити в інфекційну лікарню для проведення інтенсивного лікування.

ЛЕПТОСПІРОЗ
Збудник проникає в організм людини внаслідок прямого контакту з водою, зараженою лептоспірозом (апінтарним та черезшкірним шляхами)

Сильна головна біль
Почервоніння очей
Лихоманка, озноб
Жовтуха (пожовтіння шкіри та склер)
Сильний м'язовий біль

Бактерія *Leptospira* sp.
Гризуні, в першу чергу пацюки
Сеча
Зараження води, їжі, і т.д.

ПРОФІЛАКТИКА

- купатися тільки в чистих водоймах (там, де на березі в місцях відпочинку немає худоби і тваринницьких ферм);
- вдягати гумові чоботи при роботі (полюванні риболовлі) на заболоченій місцевості;
- в місцевостях, де є випадки лептоспірозу, відмовитись від використання сирого води з відкритих водойм не тільки для пиття, але і для прання;
- ховати продукти від гризунів.

Туляремія – гостра інфекційна хвороба людей і тварин. Збудником є туляремія паличка (бактерія франсіселла). Патогенні мікроорганізми уражають насамперед лімфатичну систему і шкіру, селезінку, легені. У місці проникнення бактерій утворюються бубони (гулі).

Основне джерело інфекції для людини – гризуни (ондатри, щурі, миші, ховрахи, зайці). Також частими є випадки зараження людини під час обробки туш заражених тварин. Також джерелом зараження може бути забруднена бактеріями вода.

Для запобігання захворюванню на туляремію необхідно знищувати гризунів на полях, дотримуватися правил особистої гігієни на господарствах, працювати в рукавицях, спецодязі, перед прийомом їжі мити руки. Зерно слід зберігати у спеціальних коморах та бочках, в які не можуть проникнути гризуни. Остерігатися також варто укусів кліщів.

Ірсиніоз - інфекційне захворювання, що передається аліментарним шляхом і характеризується інтоксикацією з переважним ураженням шлунково-кишкового тракту, опорно-рухового апарату та шкіри.

Збудники ірсиніозної інфекції широко розповсюджені в природі: ними забруднений ґрунт, заражені тварини, риби, птахи, вони знаходяться на поверхні

овочів, у коренеплодах, у фуражі, пилу, повітрі та воді. Основними носіями ірсиніозу для людини є гризуни, собаки, коти, свині, велика рогата худоба, птахи, кролі та інші. Людина інфікується від тварин не лише контактно-побутовим шляхом, а й фекально-оральним

(харчовим), тобто при вживанні їжі та води, які були забруднені екскрементами тварин. Саме харчовий шлях зараження є найрозповсюдженішим.

Щоб уникнути захворювання на ірсиніоз, варто дотримуватися правил зберігання овочів, фруктів та інших продуктів, правил приготування їжі та правил особистої гігієни, захищати приміщення, де зберігаються продукти, від проникнення гризунів та птахів.